

Ellentétes irányban ható erők érvényesülnek Rúzsán. Nehéz belátni a község előtt álló utat. A faluközpont fejlődik, erre biztosítékot nyújtanak a már megtörtént telekvásárlások is. De két dolgot nem szabad elfelejteni: egyrészt a faluban történt házépítés gazdasági szempontból még nem jelent teljes elszakadást a tanyától, másrészt ma a tanyán maradás a meghatározó tendencia, vagyis a többség nem kíván beköltözni.

Ha Mocsár Gábor kérdésföltevése — a szocializmus és a modern, szőlő-, gyümölcsstermesztő tanya vajon egymást kizáró fogalmak-e? — itteni tapasztalataim alapján válaszolnom kellene, azt mondanám: nem zárják ki egymást. Gondoljuk meg: abban a tanyában, ahol benn van a villany, beszerzik az árammal működő háztartási gépeket, a televíziót is, idővel gépesítik a vetemények öntözését, a szőlő és gyümölcs permetezését, ahol a lakók munkahelye zömmel a tanya környéke, ott a körülmények új életformát segítenek kialakítani. Persze nem akarom a technikai civilizációt túlbecsülni, a többi az embereken múlik! A villany bevezetése csak lehetőséget ad, élni is kell vele. De én nem féltém az idevalókat. Munkájuk, úttörő elődeiktől örökölt vállalkozó kedvük biztosíték az előbbre jutásra. Amelyik tanyában pedig motorkerékpár, sok helyen már autó is van, ott nem számít a lakott helytől, a várostól való távolság, onnan nemcsak a piacra, hanem kulturált városi szórakozóhelyre, színházba, országot látni is el lehet jutni — ha a kintélőkben megvan, megszületik erre is az igény. Ez nem megy gyorsan, de a rúzsai tanyavilág egésze már nincs az „isten háta mögött”.

Ha a Honvédsoron, Öregcsorván vagy Rukiban lakó embert megkérdem, hová megy, azt mondja: „Bemék Rúzsába”. Nem a faluba megy, hanem Rúzsába! A fejlődőben levő kis központot még nem tekinti, nem érzi falunak. Igaza van.

A negyven évvel ezelőtt osztott kereseti bérleteken föllombosodtak az akácok, eperfák, olyan otthonosak, megülők a tanyák, mintha ki tudja, mióta megtelepedtek volna. Mennyi idő kell, hogy Rúzsából igazán falu legyen? — Talán mire a mai csecsemőből felnőtt lesz, maguk a rúzsaiak, még az akkor tanyán élők is, falunak fogadják és nevezik majd szülőhelyüket.

KOPASZ MÁRTA LINÓMETSZETE